63ste Jaargang No. 5184 — DAGBLAD — Maandag 11 Augustus 1947

AMIGOE DI CURACAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Walter Foote in Djokjokarta

Sjahrir in New York

„Rijkseenheid" protesteert tegen Australie en de veiligheidsraad

Aneta 9 Augustus:

Radio Djokja meldde hevige gevechten op Madoera. Panekasan en Bankala werden bezet, maar de bevolking bood weerstand aan de Nederlandse troepen. Het K.L.M. vliegtuig dat naar Nederland moest vliegen met gezaghebber van Ulzen, bouwde een extra tank in, in Bangkok en vloog via Colombo, Sjarja naar Holland.

De voorzitter van de Pasoedan beweging in West Java, Soeriakartalagawa zond een protesttelegram naar de veiligheidsraad, verklarend dat de republiek niet de hele archipel vertegenwoordigt. Hij protesteerde tegen de afvaardiging van Sjahrir naar de veiligheidsraad en betreurt de inmenging van de veiligheidsraad in deze Nederlandse aangelegenheid.

Sjahrir is vergezeld van de Minister van Buitenlandse Zaken, Hadji Selim in New York aangekomen. Hij werd ontvangen door vertegenwoordigers van de Verenigde Staten namens het Ministerie van Buitenlandse Zaken en door vertegenwoordigers van de veiligheidsraad.

Reuter meldt dat alle militaire- en oorlogsgoederen in de haven van Brits-Indië, die klaar liggen voor vervoer met Nederlandse schepen, moeten worden vastgehouden op last van het militaire hoofdkwartier in New Delhi.

De schepen moeten in de haven worden vastgehouden (Aneta, 9.8).

New York 9 Augustus:

Bij zijn aankomst in New York verklaarde Sjahrir toen hij op „La Guardia field" aankwam van Caïro, op een persconferentie dat de republiek de goede diensten van Amerika aanneemt in het begrip dat de Verenigde Staten dit zien als een onderdeel van de actie van de Verenigde Landen. Toen hem gevraagd werd wat de reden van zijn bezoek was, zeide hij in contact te willen treden met hen die de Indonesische quaestie in de aandacht van de veiligheidsraad hebben aanbevolen, terwijl hij verder het resultaat van de actie der Verenigde Landen en de gevolgen van dien wil bestuderen. De Indonesiërs beschouwen de beschuldigingen tegen hen door de Nederlanders uitgebracht, waardeloos.

De republiek zal de particuliere rechten van ondernemingen van vreemdelingen binnen het republikeins territorium erkennen.

Uit Batavia vernemen wij, dat een missie met Dr. Koets, Chef van het cabinet van Van Mook, Maandag via de „Pacific" naar New York zal vliegen.

Deze missie zal verschillende vertegenwoordigers van Indonesië bevatten, uit streken, die niet onder controle van de republiek staan, alsook uit vertegenwoordigers van de bevolkingsgroepen, die voor de veiligheidsraad willen getuigen.

De Consul Generaal van China vroeg door de radio aan de Verenigde Landen om stappen te nemen tegen het **terrorisme** van de republiek.

(AP) 9 Augustus:

Een zegsman van de Chinezen verklaarde, dat het terugtrekken van de Nederlandse strijdkrachten uit de bezette gebieden de moord op duizende Chinezen ten gevolge zal hebben. De Consul Generaal der Chinezen vroeg in zijn rede ook om stappen te doen ter bevrijding van de Chinezen die als gevangenen zijn weggevoerd. Hij vroeg om onmiddellijk de minderheden in Indië en Indonesië te gaan beschermen. Er wonen een 2.000.000 Chinezen in Indië.

JINNAH,
President van Pakistan.

De Consul Generaal Foote telegrafeerde naar de veiligheidsraad.

Een nieuwe uitbarsting tegen de Chinezen brak los toen de Nederlanders hun gevechten begonnen. Consul Hung vertelde dat sinds de overgave van de Japanners de Indonesiërs steeds moorden en plunderen en hij vertelde dat een jaar geleden 1831 Chinezen werden vermoord.

Uit Port Said, Egypte, meldt een telegram dat de Egyptenaren „Lang leve vrij Indonesië riepen, toen een Nederlands schip met 3.000 man troepen voorbij kwam. Er hadden gevechten plaats met de politie, toen men wilde voorkomen dat het schip van olie, water etc. werd voorzien. De demonstranten zaten in kleine boten en vergezelden de boten, die aan het schip de nodige voorzieningen aankwamen brengen. Een 20 demonstranten werden gearresteerd. (Was het de „Volendam"? — Red.).

Uit New Delhi bericht een telegram dat Nehru een speech gehouden heeft waarbij hij de „Monroe leer van Azië uitriep. „Wij kunnen geen Amerikaanse en Europese troepen in Azië meer toestaan". Nehru sprak bij gelegenheid van de verjaardag van zijn arrestatie door de Engelsen.

Walter Foote, consul generaal van Amerika in Indonesië, vertelde, dat hij Maandag naar Djokjakarta zal vliegen als op tijd de garantie binnenkomt, dat hij op het vliegveld van Djokjakarta zal mogen landen. Hij zal naar Djokjakarta vertrekken in verband met de aanname van de goede diensten van Amerika door de republiek.

Een latere telegram van 10 Augustus meldt, dat Foote op Maandagmorgen om zeven uur naar Djokjakarta zal vliegen en dat hij aan de republiek de Amerikaanse tekens van zijn vliegtuig heeft opgegeven.

A.N.P. 11 Aug.)

Het Nederlands communiqué van vandaag meldt, dat er verscheidene nieuwe schendingen van het bestand plaats vinden, o.a. bij Banjoemas en Etpoerbalingga, alwaar de Nederlandse stellingen door mortieren onder vuur werden genomen.

Ook de vooruitgeschoven post ten Oosten van Gombong werd onder vuur genomen met automatische wapenen en mortieren.

Tijdens het patrouilleren bij Salatiga op Midden Java, waren sluipschutters actief. In het algemeen was er benden activiteit. De Nederlandse verliezen sedert vijf Augustus bedragen 18 doden, 43 gewonden en 1 vermiste. ...

Het nationale comité ter handhaving van de rijkseenheid, onder voorzitterschap van Gerbrandy, zond een telegram naar de veiligheidsraad, protesterend tegen de houding van de Australische gedelegeerde, die schijnbaar het gedrag van Nederland tijdens de oorlog over het hoofd ziet. Australië verwacht meer voordeel van het bestaan van een chaos in het naburig land dan het bestaan van vrede en orde.

Het comité beschuldigde de raad te hebben gehandeld in strijd met het wettig doel en heeft toegestaan, dat zij beheerst werd door politieke motieven.

In New York vertelde Sjahrir, dat de Indonesiërs zich bezorgd maken, dat de lening, die de wereldbank aan Nederland heeft toegestaan, door Nederland gebruikt wordt voor militaire doeleinden. Hij zeide dat Indonesië niet zou terugkeren tot de tijd van maanlicht en rozengeur van Linggadjati en de eis voor souvereiniteit wordt weder gesteld, sedert het uitbreken van de vijandelijkheden. De Staten Oost Indonesië en Borneo zouden niet door de republiek erkend worden. De republiek zal de actie van de veiligheidsraad zeer nauwkeurig volgen, niet alleen om de gevechten te beëindigen, maar ook dat de bestaande bedreiging van de vrede beëindigd zou worden.

De president van de grootste Chineze vereniging in Indonesië heeft een telegram gestuurd naar de veiligheidsraad, verzoekend om geen oordeel te vellen, alvorens op de hoogte te zijn van het Chinees standpunt. Hij zeide: „Sinds de capitulatie van Japan werden de Chinezen in Oost Indië voortdurend vermoord, geplunderd en uitgezogen op alle mogelijke manieren. Dit werd gedaan door de Indonesiërs, waarvan sommigen het legeruniform droegen. Het Chinees leven en eigendom zijn in gevaar.

Lord Strabolgi, lid van de „Labour Party" van het Canadees Senaat, viel gisteren de Nederlandse houding ten opzichten van Indonesië aan. Hij zeide dat de Nederlanders dwaas hadden gehandeld en hadden hetzelfde moeten doen als de Britten in Indië hebben gedaan. **In zijn mening** hadden de Nederlanders na de bevrijding goede kansen gemist.

Aneta 11 Augustus:

Sjarifoeddin heeft gevraagd of hij nog drie personen naar New York mag sturen.

De nieuwe Amerikaanse onder consul Livengood kwam in Batavia aan.

Een zegsman van de Nederlandse ambassade kwam op tegen de uitlating van Sjahrir als zou in Oost Indonesië geen verkiezing gehouden. Dit is niet overeenkomstig de waarheid, van de 70 leden van de voorlopige regering zijn er vijf en vijftig op democratische wijze gekozen en vijftien door van Mook aangesteld. Opgemerkt werd dat het huidig zowel als het vorig kabinet van de republiek door Soekarno werd aangesteld op geen enkele wijze weerspiegelt het de wil van de meerderheid van de bevolking.

Eleanor Roosevelt schreef Zaterdag haar artikel in de New York World er op wijzend, dat het een hoopvol teken is, dat de Nederlanders en de republiek zijn ingegaan op de suggestie van de Verenigde landen, ze verlangt meer beslissende stappen.

het nieuws van vandaag

Onze consul Foote maakt geschiedenis, hij was de eerste Amerikaan die namens Amerika het grondgebied van de republiek van Djokja betreed, toen hij hedenochtend om half tien op het vliegveld van Djokja aankwam. Voordat hij instapte wist hij, dat hij welkom was, wist hij dat ieder goed kon zien, dat zijn vliegtuig een Amerikaans toestel was, voordat hij instapte vertelde hij nog eens, dat hij ging louter en alléén in verband met de aanname van de goede diensten van Amerika. Wist hij toen reeds wat Sjahrir op het vliegveld in New York gezegd had, toen hij daar aankwam? Sjahrir zeide, dat hij het aanbod van de „goede diensten" ziet als een onderdeel van de actie van de Verenigde landen. Foote liet zien, dat hij niets met de Verenigde landen te maken had. Vandaag gaan er nog meer vliegen, de missie van Borneo, Oost Indonesië en de Soendanezen onder leiding van Dr. Koets vliegen vandaag via de Pacific naar Lake Success.

Er kwam daar ook een telegram binnen van de actie tot handhaving van de Rijkseenheid onder leiding van Gerbrandy, Welter e.a. waarin geprotesteerd wordt tegen Australië, dat de oorlog nu reeds schijnt vergeten en tegen de Veiligheidsraad, daar dit instituut zijn boekje te buiten ging.

Inderdaad Australië zal nog wel weten, dat de Nederlandse vloot onderging in de Java zee, om de Jap tegen te houden, om Australië tijd te geven zich klaar te maken, om toch de Aziaat niet binnen te krijgen, die door emigratie beperking altijd zoo kunstmatig is buiten gehouden, dat nog geen één procent in Australië Aziaat is, en die nu ineens zoo warm lopen voor de republiek.

De P.C.J. zender gaf deze weergave uit een der Nederlandse kranten.

Voordat Donderdag de Veiligheidsraad weer over de kwestie begint zal er nog véél gesproken en geschreven worden. Niet altijd vriendelijk!

In Engeland zal het vandaag spannen. Attlee is gisteren nog voor de radio geweest en liet uitkomen, wat natuurlijk het zwaarste argument is en de Engelsen het **meest aanspreekt**, dat Engeland zijn economische vrijheid niet mag verliezen, daarvoor natuurlijk moet men zijn persoonlijke vrijheid weten op te offeren.

Intussen werd bekend, dat de ruzie in de partij nog een partijvergadering van de Labour-Party noodzakelijk maakt, het zijn linksen in de partij, die de actie van Attlee „te weinig en te laat" noemen.

Ook wordt hij door zijn eigen partijgenoten nu geen goede leider genoemd.

Moeilijkheden bij regeringen zijn er genoeg, in Frankrijk gaat het over de houding in Algiers, dat allang vrij wilde zijn, in de Spaanse republikeinse regering weet men niet wie er nu eigenlijk te vertrouwen is, in Paraguay vecht de regering ondanks permanente overwinningen nu al maanden lang tegen de revolutionairen. We denken dat de conferentie van Rio de Janeiro, waar de republieken bijeenkomen, ook wel interventie zal aanbieden, nadat Brazilië en Argentinië geen succes hadden, daar ook zal de kwestie van Santo Domingo en van Cuba nog wel eens besproken worden. Men vraagt nieuws over Santo Domingo, doch de geruchten vertellen wel veel, doch de telegrammen vertellen niets. Het is beter geruchten te bestrijden dan ze door te vertellen.

HET IS NU GESCHIEDENIS?

Brief van de republikeinse regering d.d. 5 Juli aan Z.E. Dr. H. J. v. Mook.

In antwoord op het schrijven van Uwe Excellentie dd. 29 Juni 1947, gericht aan Z.E. de president van de republiek Indonesië, kan de regering van de republiek Uwe Exc. mededelen, dat zij met voldoening de voortgang der onderlinge besprekingen onderkent. Zeer heugelijk is daarbij de aide-memoire van de zijde der regering der Ver. Staten van Amerika welke groot begrip toont voor de tussen beide partijen gevoerde gedachtenwisseling en in het bijzonder voor de essentiële positie van de republiek Indonesia als een factor van politieke en economische stabiliteit in de wereld. De regering der republiek stelt het daarom op hoge prijs de bovengenoemde gedachtenwisseling voort te zetten in dezelfde geest van goodwill, welke ook in het laatste schrijven van Uwe Exc. tot uiting komt. De regering der republiek is, evenals tevoren, ten volle bereid de gedachtenwisseling tot meer concrete resultaten te doen leiden, vooral indachtig aan een duidelijke eensgezinde wil van het Indonesische volk de hangende vraagstukken snel, effectief en op vredelievende wijze op te lossen.

Het is op grondslag van bovengenoemde overwegingen, dat wij U het volgende mededelen.

Zoals reeds moge blijken uit de nota aan Z. Exc. de president van de republiek Indonesia van 27 Juni 1947, heeft de regering der republiek Indonesia in het geheel geen bezwaar dat in de zo spoedig mogelijk te vormen interim-regering de vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden zitting heeft. De aanvaarding van de vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden moge aantonen de bereidwilligheid van de republiek om een grondslag te vinden waardoor de van elkaar afwijkende gezichtspunten der beide partijen snel tot een oplossing worden gebracht.

De regering der republiek heeft generlei bezwaar om aan de vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden een bijzondere positie toe te kennen.

Wij kunnen meegaan met de wens van de Nederlandse regering om haar vertegenwoordiger beslissingsbevoegdheid de jure toe te kennen. De republiek echter, die door de Nederlandse regering is erkend, behoort een positie te krijgen, inhaerent aan haar de facto-erkenning volgens het accoord van Linggadjati.

In verband met het bovenstaande zal de kwestie der Nederlandse souvereiniteit gedurende de overgangsperiode moeten worden opgelost overeenkomstig hetgeen is vastgesteld nopens de positie van de vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden. Met inachtneming van het gestelde in punt 4 nr. e van de aan Uwe Exc. gerichte nota van Z. Exc. de president van de republiek Indonesië blijkt het ten duidelijkste, dat het de facto gezag van de republiek richtsnoer kan zijn voor de Nederlandse regering, temeer waar dit defacto-gezag der republiek reeds een plaats heeft veroverd en waardering heeft gevonden in het internationale verkeer.

Uit het laatste schrijven meent de republikeinse regering te moeten begrijpen, dat het de facto gezag der republiek gelijk boven gesteld werkelijkheid is waaraan niet valt te ontkomen bij de onderlinge besprekingen. De erkenning van de de jure Nederlandse souvereiniteit gedurende de overgangsperiode, welke heeft te eindigen ten laatste 1 Januari '49 behoeft naar de mening van de republikeinse regering niet de weg te sluiten voor de besprekingen over de betrekkingen met het buitenland. Deze aanvaarding gaat gepaard aan de conditie sine qua non, dat na de overgangsperiode daadwerkelijk zal zijn opgericht de volledige souvereine staten van Indonesië.

Op grond van het bovenstaande heeft de republikeinse regering nopens de zaken betreffende de buitenlandse vertegenwoordiging er in principe geen bezwaar tegen, die betrekkingen met het buitenland in overeenstemming te brengen met hetgeen is vastgesteld nopens de positie van de vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden.

Ten aanzien van de binnenlandse rust en veiligheid blijft de republikeinse regering het standpunt handhaven als gesteld in de nota van de president der republiek van 27 Juni 1947.

De republikeinse regering meent er nogmaals op te moeten wijzen, dat zij instemt met een centraal lichaam tot regeling van de veiligheid, in welke lichaam zitting nemen vertegenwoordigers der deelstaten. Naar de mening van de republikeinse regering zal het te bezigen apparaat zijn een gendarmerie van elk der deelstaten en slechts gebruikt worden in de betrokken deelstaten.

Die samenwerking wordt uitgebeeld in de gemeenschappelijke leiding in het centraal orgaan.

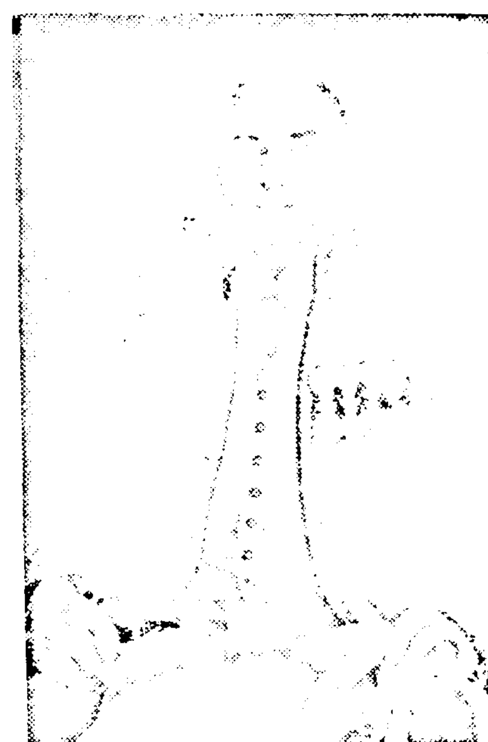
Nopens de teruggave van eigendommen van niet-Indonesiërs moge worden uiteengezet, dat met een teruggave als voorgesteld in de nota van 27 Mei 1947 kan worden ingesteld, met uitzondering van hetgeen in die nota is gesteld nopens de veiligheid van persoon en goed. De republikeinse regering blijft van mening, dat die teruggave op geordende wijze dient te geschieden, terwijl de procedure nader kan worden besproken.

Aanstonds, nadat wederzijdse instemming is bereikt nopens de interim-regering zal de republiek maatregelen nemen om de indruk weg te nemen, dat de republiek haar gezag buiten haar grondgebied wil uitbreiden.

De republikeinse regering is van oordeel, dat nopens de andere vraagstukken een oplossing kan worden verkregen, nu wederzijdse overeenstemming is bereikt nopens de de jure beslissingsbevoegdheid van den vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden.

Tentoonstelling Ambachtschool Sint Jozef

„ARBEID ADELT!"

GOUVERNEUR VAN SLOBBE

De tentoonstelling van de ambachtsschool St. Jozef is een groot succes geworden. Groot was het aantal bezoekers honderden. De tentoonstelling mocht bezoek ontvangen van Z. Exc. de Fouverneur, terwijl op de Zondagochtend Z. Exc. Mgr. Verriet van uit het hospitaal een bezoek kwam brengen aan de school, waar Hij de oprichter van is. Vele vertegenwoordigers van Staten, industrie en handel toonden hun belangstelling.

Te lang was het eigenlijk al geleden dat de school een tentoonstelling gaf, het was nog in de eerste jaren van het initiatief van de „Volksbond", dat men een tentoonstelling in het Theater Brion aandurfde.

In de eerste tekenzaal zagen we de tekening der verschillende klassen, zodat we een kijk kregen op het tekenen van krukken en assen en wat dies meer zij, in heel de ontwikkeling van de eerste tot de derde klas.

In de tweede zaal ziet men hoe de leerlingen door uitgebreid lager onderwijs in staat is zijn talen bij te houden en verder te leren.

Hier ook zagen we het proefapparatuur voor de natuurkunde. Het machinebankwerken in de benedenpaviljoens gaf zeer illustratief te zien hoe van het eenvoudigde vierkantje, waar de leerlingen zijn eerste paar weken op zwoegt. Zij worden tot een man, die de machines mag gebruiken, en smeed en autogenisch laswerk bieden, dat bewondering afwekt.

De timmerman eenvoudig beginnend leert de maten het hout, en de bewerking, zodat hij jalouzie valramen deuren weet te maken, die af zijn, terwijl in het laatste jaar trappen en meubels hem verder moeten perfectioneren tot een 100% timmerman. De meubels hier ten toon gesteld trokken bewondering en graag nam men een lot, om een kans te wagen, ze thuis te krijgen.

Automontage, bij de jongens zeer in trek natuurlijk, om redenen die wel wat buiten het vak liggen, gaf de zorgvuldige opleiding te zien, die hier in de autohal werd uitgespreid, de jongens experimenteerden bij motoren en met drieën tegelijk wilden ze wel antwoord geven en natuurlijk op geen enkele vraag van ons zaten ze vast.

De electriciteit bood veel tentoonstellingsmogelijkheden en was de andere vakken daarin natuurlijk de baas, als een licht-

Een goed idee...........

reclame vlogen de letters A.B.S. aan en uit, het was een etalage van schemerlampen, terwijl natuurlijk vooral niet vergeten werd om de groei en de methode van opleiding der leerlingen aan te tonen.

De laatste zaal was de tekenzaal waar genoten werd van de rust van het echte lijn trekken (in de goede zins der woord), waar bleek, dat de leerlingen acrobaten zijn in steriometrische tekeningen.

Het was een goed idee van Gouverneur van Slobbe om deze school dit gebouwen complex te schenken, dicht bij de stad, gemakkelijk te bereiken en rustig.

Zij die voor de school gewerkt hebben, we zullen geen namen noemen, hebben een groot en prachtig werk verricht voor Curaçao en de jeugd. Het doet ons goed te kunnen melden dat de school in September start met meer als 220 jongens.

Nader vernemen we nog dat de tentoonstelling zeer druk bezocht werd en de verloting plaats heeft ten bate van de „Protestantse vereniging voor Liefdadigheid en Maatschappelijk werk" en „Het Wit Gele Kruis". ...

De belangstelling voor de Ambachtsschool door deze tentoonstelling opgewekt moge weldadig zijn voor de jeugd van Curaçao. Naar we hopen wordt de vroegere zgn. voorbereidende klas zoo spoedig mogelijk hersteld, opdat zoodoende nog meer jongens in staat gesteld worden om dit nuttige onderwijs te volgen.

De republikeinse regering spreekt nogmaals de verwachting uit dat met de vermindering der troepensterkte van beide zijden de sfeer van wederzijds vertrouwen zal terugkeren, zodat de oplossing van de belangrijke politieke punten kan worden verkregen.

Djokjakarta 5 Juli 1947.
De eerste minister van de republiek Indonesia.
(w.g.) Amir Sjarifoeddin.

Attlee heeft nog een rede tot het Britse volk gehouden, vragend om economische vrijheid voor Engeland

Er is verzet in de partij zelf

ATTLEE.

In zijn rede tot het Britse volk heeft Attlee de nadruk gelegd op de economische vrijheid van Engeland en verklaarde daaruit de noodzaak om volmachten te vragen. De nieuwe critiek in de partij maakt een partijvergadering noodzakelijk, waarbij de linkerkant de actie van Attlee als „te weinig en te laat" betiteld.

Het leiderschap van Attlee geeft geen inspiratie.

WERELDNIEUWS.

In Frankrijk dreigt een cabinets crisis in verband met de Algerijnse quaestie en morgen zal Premier Ramadier een motie van vertrouwen stellen.

Attlee zal een rede houden tot het Engelse volk in verband met de huidige economische crisis.

Er worden voorbereidingen getroffen voor de conferentie van Rio de Janeiro, welke deze week aanvangt en waar alle republieken van Noord- en Zuid-Amerika aanwezig zullen zijn.

Naar verluid zal Amerika deze maand beginnen met de wapen verscheping naar Turkije.

De klacht, die Egypte voor de veiligheidsraad in bracht tegen Engeland eisen dat de troepen van Engeland onmiddelijk Egypte en de Soedan zullen verlaten zou verwezen worden naar het internationale hof te Den Haag. (AP) 10.8).

Naar men zich zal herinneren heeft de Engelse vertegenwoordiger na afloop van de speech van den Premier van Egypte, verklaard dat deze quaestie geheel niet bij de veiligheidsraad thuis hoorde, daar Engeland zich houdt aan het pact met Egypte van 1936. De rechtsgeldigheid van dit contract is buiten twijfel, meende de Engelse vertegenwoordiger. Het internationale hof van uJstiie,t zetelt in Den Haag en telt 15 rechters momenteel heeft zowel Engeland als Egypte een landsman onder di' college van rechters.

SEÑORA PERON.

Nader vernemen wij nog dat Señora Peron op haar terugreis naar haar Vaderland ook een bezoek zal brengen aan Uruguay (San Moritz, (AP) 10.8).

FINANCIËLE TOESTAND VAN NEDERLAND.

In een radio-rede heeft de Minister van financiën, Prof. Lieftinck medegedeeld dat Nederland voor als nog van buitenlandse hulp afhankelijk zou zijn. Men kreeg van de wereldbank 195.000.000 dollar. Dit crediet moet besteed worden voor invoer van voedsel, kleding, grondstoffen en productiemiddelen. De Minister van financiën hoopt, dat het Nederlandse volk beperkingen zal aanvaarden en toch zijn beste krachten zal geven aan de economische bevrijding. Dat de bank besloot met algemene stemming aan Nederland deze lening toe te kennen is een bewijs van het volste vertrouwen, dat in de Nederlandse credietwaardigheid gesteld wordt. De verkoop van buitenlandse effecten moet deel blijven uitmaken van de Nederlandse deviezen (Aneta, 9.8).

JAPAN.

Een leeraar aan de keizerlijke universiteit in Tokio richt via een nieuwsbureau van Amerika het verzoek tot de kranten om in het vervolg niet meer over „Jappen" te spreken, doch over „Japanners". De bedoelde professor Murrett vertelt erbij, dat men in Japan zeer gevoelig is en niet graag heeft, dat men „Jap" genoemd wordt.

SPAANSE REPUBLIKEINEN.

De president van de Spaanse republikeinse regering in Parijs president Barreo heeft Don Carlos Pi y Sunner uitgekozen, om een nieuw ministerie te vormen nu Dr. Giral weigerde een nieuw kabinet te vormen.

HET GAAT NIET MEER ZOO GEMAKKELIJK IN JERUSALEM.

Bij en roofoverval op een bank werd een bandiet gevangen genomen, meldt een telegram. Een groep jonge mannen drongen een bank binnen, doch één werd bij de vucht door de politie gepakt de politie begon onmiddellijk met het onderzoek en onderzocht een koffiehuis, dat in het zelfde gebouw aangetroffen wordt.

LAKE SUCCESS.

Vandaag zal de veiligheidsraad een nieuwe woordenstrijd zien tussen Engeland en Egypte. De vergadering zal om twee uur beginnen. (Lake Success, 11 Aug. (AP)).

PARAGUAY.

Verschillende telegrammen mellen successen over en weer in de burgerkrijg in Paraguay.

Een telegram meldde, dat de soldaten hun uniformen uittrokken en in hun onder goed naar de ambassades snelden in de hoop, daar als burger onderdak en veiligheid te vinden. Uit Buenos Aires wordt gemeld dat de regering een 36 gevangenen maakte en verschillende opstandelingen doodde ((AP) 11.8).

AUSTRALIË.

Er is plotseling belangstelling gekomen voor Australië, dat op de vergadering van de Veiligheidsraad zoo met nadruk opkwam voor het beëindigen van de vijandelijkheden in Nederlands Oost Indië.

De vertegenwoordiger van Australië is een de lieutenant colonel W. Roy Hodgson. Deze figuur is een nieuwe ster aan het diplomatieke firmament.

Het was nl. in de maand April van dit jaar nog dus pas een paar maanden geleden, dat de vertegenwoordiger van Australië bij de verenigde landen zijn ontslag nam. Het was Mr. Paul Hasluck, die een opvolger kreeg in de persoon van onze lieutenant colonel W. Roy Hodgson tot dan toe gezant van Australië in Parijs. Hij is dus nog slechts enkele maanden in zijn nieuwe functie.

Wij ontlenen deze gegevens aan het blad „Australië" een maandelijke te verschijnen tijdschrift, dat ons verstrekt wordt door het informatie bureau van Australië in New York.

Attlee kreeg van zijn partij steun, om de nationalisaties van de staalindustrie uit te stellen. Met 81 tegen 77 stemmen en 100 onthoudingen werden de recalcitrante leden op het partijcongres gedwongen hun resolutie in te trekken (Londen, (AP) 11.8).

INDISCH NIEUWS.

FOOTE IN DJOKJA.

Naar een bericht uit Batavia meldt is Walter Foote de consul generaal van de Verenigde staten in de hoofdstad Djokja Karta aangekomen, om een ontmoeting te hebben met de republikeinse leiders. Hij kwam hedenmorgen om half tien op het vliegveld van Djokja Karta aan. Vóór hij vertrok vertelde de heer Foote, dat zijn zending louter en alleen verband houdt met het aanbod van de Verenigde Staten, om door het aanbieden van „goede diensten" een oplossing te vinden in het conflict tussen Nederland en Indonesië.

Foote is de eerste persoon die namens Amerika een bezoek brengt aan het republikeinse gebied, sinds de republiek op 17 Augustus 1945 uitgeroepen werd.

De premier van de republiek had door de radio laten weten, dat Foote zeer welkom was. ((AP) 11 Aug.).

Olienieuws

De kamer van hoophandel voor de Verenigde Staten heeft een brief gericht tot Marshall, waarin men opkomt tegen het idee van de economisch en sociale raad van de Verenigde Landen, om een organisatie in het leven te roepen, ter supervisie van de olievoorraden op de wereld. De brief dringt er bij Marshall op aan, om verzet aan te tekenen als het voorstel tot oprichting van een dergelijk instituut ter sprake komt (Washington, (AP) 11.8).

AANMANING

De Ontvanger van Curacao, maant hierbij de gezamenlijke debiteuren van den Landswatervoorzieningsdienst aan, om de verschuldigde gelden wegens waterleveringen over de maanden Januari tot en met Juni 1947, uiterlijk 15 September 1947 te voldoen.
Bij verdere nalatigheid zal tot invordering bij dwangschrift worden overgegaan.

Centro Social Catolico

Reunion General dia 12 di Augustus 1947 pa 8'or di anochi.

Directiva.

2-2

SUIKER VAN CUBA.

Daar ons dezer dagen klachten bereikten, volgens welke de Curaçaose handelaars geen suiker uit Cuba kunnen importeren, hebben wij ons gewend tot bevoegde instatties, die onmiddellijk genegen waren ons hierover inlichtingen te verschaffen.

De toestand is als volgt. In Washington bestaat de zg. „Internationaal Emergency Food Council", welke instelling belast is met het voedselprobleem van de wereld en alle suiker-exploitatie onder controle heeft. Deze raad heeft bepaald, dat Curaçao slechts van Santo Domingo suiker mag importeren en wel een hoeveelheid van 3200 ton per jaar. Dit is de reden, waarom de Curaçaose handelaars geen suiker van Cuba mogen importeren, doch wij hebben van officiële instanties vernomen, dat verwacht wordt, dat binnen enkele maanden deze bepaling zal komen te vervallen, zodat Curaçao dan suiker uit Cuba en andere plaatsen zal mogen importeren.

DROEVIG ONGEVAL.

Het gebeurde Zaterdag avond dat een zekere P. C., die deel uitmaakt van de bemanning van een der schoeners die in de haven geankerd lag, zich had verlaat en het schip moest op hem blijven wachten.

Bij het overstappen van de ene bark op de andere kwam P. C. in zee te vallen en na 20 minuten kwam zijn lijk boven water. Wat ons erg vreemd voorkomt is dit geval van 20 minuten. Was er niemand ter plaatse die onmiddellijk in water had kunnen springen, teneinde de drenkeling het leven te redden?

SCHEEPSBERICHTEN.

9 Augustus 1947.

Port en Bessin van Point a Pitre; Joseph A. Brown naar Frankrijk; Elisabeth Bakke van Antwerpen; Jean Rebout van Cana Zone; Elisabeth Bakke naar Cristobal; Gordias van Aruba; Port en Bessin naar Cristobal; Helena naar Barranquilla.

10 Augustus 1947.

Alcoa Corsair naar Port of Spain; Jean Rebout naar Londen; Port Wyndham van New York; Lake Sicamons van Canal Zone; John Mackay van Maracaibo.

SANTA FILOMENA.

Heden vierde Curaçao het feest van de H. Filomena, de patrones van talloos velen. Zij werd de band met de hemel voor velen op Curaçao.

Haar mooi beeld in de kerk van St. Anna, een nieuw barok beeld met een zeldzaam teer getroffen pose staat in bloemen en licht. Zij helpe ons.

DECENTRALISATIE.

In druk verscheen de memorie van antwoord op het ontwerp decentralisatie, waarin de zeer uitzonderlijke structuur van onze samenleving wordt benadrukt.

Hiermee is dan bedoeld, dat op de eilanden Curaçao en Aruba zich bedrijven bevinden, waarvan omvang en betekenis verre boven een plaatselijk belang uitgaan.

In verschillende gebieden in Nederlands Indië zien we hetzelfde beeld, neem bijv. Banka en Billiton, de nieuwe autonome gebieden. Misschien is het goed te zien hoe men daar de belangen van deze inderdaad boven de plaatselijke belangen uitgaande industrieën zeker stelt.

„HUIZENNOOD OP CURAÇAO.

De bouwvereeniging „Volkshuisvesting" uitgaande van de R. K. Volksbond bestond reeds enige jaren. Deze had eenige aandeelen in de Loterijbond Fortuna en verkreeg bouwvoorschotten van het Gouvernement tegen 3½%. Zonder twijfel heeft „Volkshuisvesting" pionierwerk gedaan op het gebied van huizenbouw voor het volk. In totaal hebben deze voorschotten de som van — 420.000 beloopen. Na 1941/1942 zijn er geen voorschotten meer opgenomen en zulke beperkte bouw als er na dien nog heeft plaats gehad is gefinancieerd uit eigen kapitaal indertijd verkregen door de Loterijbondaandeelen en via annuiteiten van de daarmee in het begin gebouwde huizen terugontvangen. Na de oprichting van andere stichtingen, die zich op hetzelfde gebied bewegen, zijn de Loterijaandeelen ingetrokken om te voorkomen, dat die andere een zelfde begunstiging zouden aanvragen.

De tweede bouwvereeniging, „Volkswoningbouw" geheeten, werd opgericht in 1936 en gesteund met door „de Olie" verschaft geld tegen de lage rente van 3%. Aanvankelijk wilde „de Olie" niet de eenige geldschieter zijn en wenschte slechts te helpen indien het Gouvernement een gelijke bedrag zou leenen. De onderhandelingen met het Gouvernement vlotten echter niet. Het Gouvernement wenschte „knellende banden" aan te leggen, verlangde dusdanige vrijheidsbeperkingen, eischte alle zekerstelling voor zich op met terzijdestelling van de belangen van den anderen geldschieter, dat den initiatiefnemers alle lust ontnomen werd. De „Olie" besloot uiteindelijk van het eerst ingenomen standpunt af te stappen en werd inderdaad de eenige geldschieter waardoor echter de kring van menschen, die op deze gunstige voorwaarden bouwcrediet kon verkrijgen eenigszinds beperkt werd.

De houding van het Gouvernement moet in dit geval als onbegrijpelijk aangemerkt worden. In plaats van te bevorderen hinderde men. In plaats van het dubbele aantal woningen verkreeg de Gemeenschap slechts een enkel aantal. Het eigenaardige was, dat later, nadat Pater de Bruyn gedurende een verlof in Nederland een, wel wat overdreven, boekje over de woningtoestanden had open gedaan, de aandacht van politieke partijen en zeer zeker de belangstelling van politieke personen op deze kwestie werd gevestigd. Zoo was bij de behandeling van de begrooting 1939 in de Tweede Kamer aan den Minister van Overzeesche Gebiedsdelen de vraag gesteld „wat het Gouvernement van Curaçao had gedaan om den bouw van volkswoningen en daarmee krotopruiming te bevorderen." Op een desbetreffend verzoek om inlichtingen antwoordde het Gouvernement van Curacao triomfantelijk hoeveel huizen er door de beide stichtingen gebouwd waren en hoeveel er in aanbouw waren, doch vergat erbij te vermelden, hoeveel grooter het aantal had kunnen zijn, indien het een meer tegemoetkomende houding had aangenomen. Wel een bewijs, hoe men het Moederland, door dingen te verzwijgen, in onkunde kan laten.

Gouverneur van Slobbe vroeg, toen bleek, dat de nieuwe Stichting doorgang zou vinden, samenwerking met de Stichting „Volkshuisvesting". De besturen van beide Stichtingen hebben daarop vergaderd in het bijzijn van den directeur van Openbare Werken om te zien in hoeverre die samenwerking mogelijk was. Het werd duidelijk, dat „Volkshuisvesting" een monopolie op het oog had, voornamelijk met het doel om uniformiteit in conidities voor credietaanvragers te verkrijgen. Men was bevreesd, dat de nieuwe stichting gunstiger bepalingen zou stellen ten opzichte van het eigendomsrecht. Terecht werd door „Volkshuisvesting" bij monde van Pater de Bruyn betoogd, dat de peon of vakman, op gemakkelijke wijze in het bezit van een huis gekomen zijnde, even gemakkelijk er toe zou overgaan dat huis te verpanden en op ongunstige voorwaarden te verkoopen wanneer hij in geldverlegenheid zou geraken. Inderdaad is dat vaak het geval gebleken met de nadeelige gevolgen van dien, waardoor zulke menschen uiteindelijk in even ongunstige omstandigheden kwamen te verkeeren als voorheen, zoo niet ongunstiger. Hoofdzakelijk was men bang, dat deze menschen in handen zouden vallen van geldschietende uitbuiters, die per slot van rekening van de gunstige stichtingcondities zouden profiteeren. „Volkswoningbouw" kon er niet toe besluiten iemand zijn eigendomsrecht te onthouden, vooral niet wanneer volledig aan de verplichtingen van rente- en afbetaling werd voldaan. De vergadering ging uiteen zonder tot elkaar gekomen te zijn, behalve de belofte tot uitwisseling van plannen, bouwmethode, enz. Aan dit laatste heeft men blijkbaar geen behoefte gehad.

(„Curaçao")

RECTIFICATIE

N.V. „ALGEMEENE EXPLORATIE MIJ.

gevestigd te Willemstad (Curaçao)

In afwijking van het vermelde in de oproep van 28 Juli 1947 tot het bijwonen der Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt nader medegedeeld, dat aandeelen uiterlijk tot 16 Augustus a.s. kunnen worden gedeponeerd ter plaatse als bij de oproep is vermeld.

Het Bestuur.

BEKENDMAKING

Vanaf Vrijdag 15 Augustus 1947 wordt het hulpkantoor van het Departement voor Landbouw, Veeteelt en Visscherij achter de Openbare Markt te Oranjestad voor het publiek geopend.
De spreekuren zijn van 11 tot 12 uur v.m. op alle werkdagen met uitzondering van Zaterdagen

De Gezaghebber.

N.G.V.B. Sportterrein.
Feestelijke heropening.

Het Terrein.

Aanhoudende zware regenbuien deden twijfelaars vrezen dat het terrein ongeschikt zou wezen, het zou een modderpoel zijn „een rijstveld". Zij die de werkzaamheden op het terrein hadden gevolgd, wisten het toch beter. Het terrein was overal droog, het lag daar als een heerlijk grastapijt uitnodigend tot spelen.

De heer C. Mecidie die het werk leidde heeft eer van zijn werk!

Het weer was ideaal. Een zacht zonnetje, heldere lucht, geen staffe wind.

Belangstelling.

Reeds lang voor de aanvang puilden alle rangen uit van de belangstellenden. Men moest zelfs ertoe overgaan achter de goale publiek te laten staan.

Op de officiële tribune merkten we op: de W. Ed. Gestr. Heer R. Currie, Stads Commissaris, als Vertegenwoordiger van Z. Exc. de Gouverneur en Mevrouw Currie, Z. Exc. Mgr. St. Kuypers Apostolisch Vicaris van Suriname begeleid door zijn Secretaris Prof. Dr. Eyckemans, de Hoogedelgestr. Heer W. Boogh, Lt.-Kolonel Terr. Comm. en Mevrouw Boogh, de Heren Mr. H. de Vries en A. van Eyck respect. Voorzitter en Griffier der Staten van Suriname, de Heren C. Jong Baw, J. de Miranda en E. de la Fuente Statenleden, de heer Jong Baw tevens Ere-lid en Oud-Voorzitter van de N.G.V.B., het Hoofd van de Politie de heer Ensberg, de Heer A. Lisse Oud Bestuurslid van de N.G.V.B., de heer Rodrigues, Chef Bettencourt Ere lid N.G.V.B., de heer I. Berkenveld, Voorz. en anderen vanzelf de alom tegenwoordige Pers.

Openings-speech.

De Heer H. van Eyck Voorzitter van de N.G.V.B. houdt de volgende rede:

Mijnheer de Commissaris,
Monseigneur,
Geachte aanwezigen!

Het is voor mij als Voorzitter van de Nederlands Guyana Voetbal Bond een eer en een waar genoeg enU hedenmiddag hier welkom te heten.

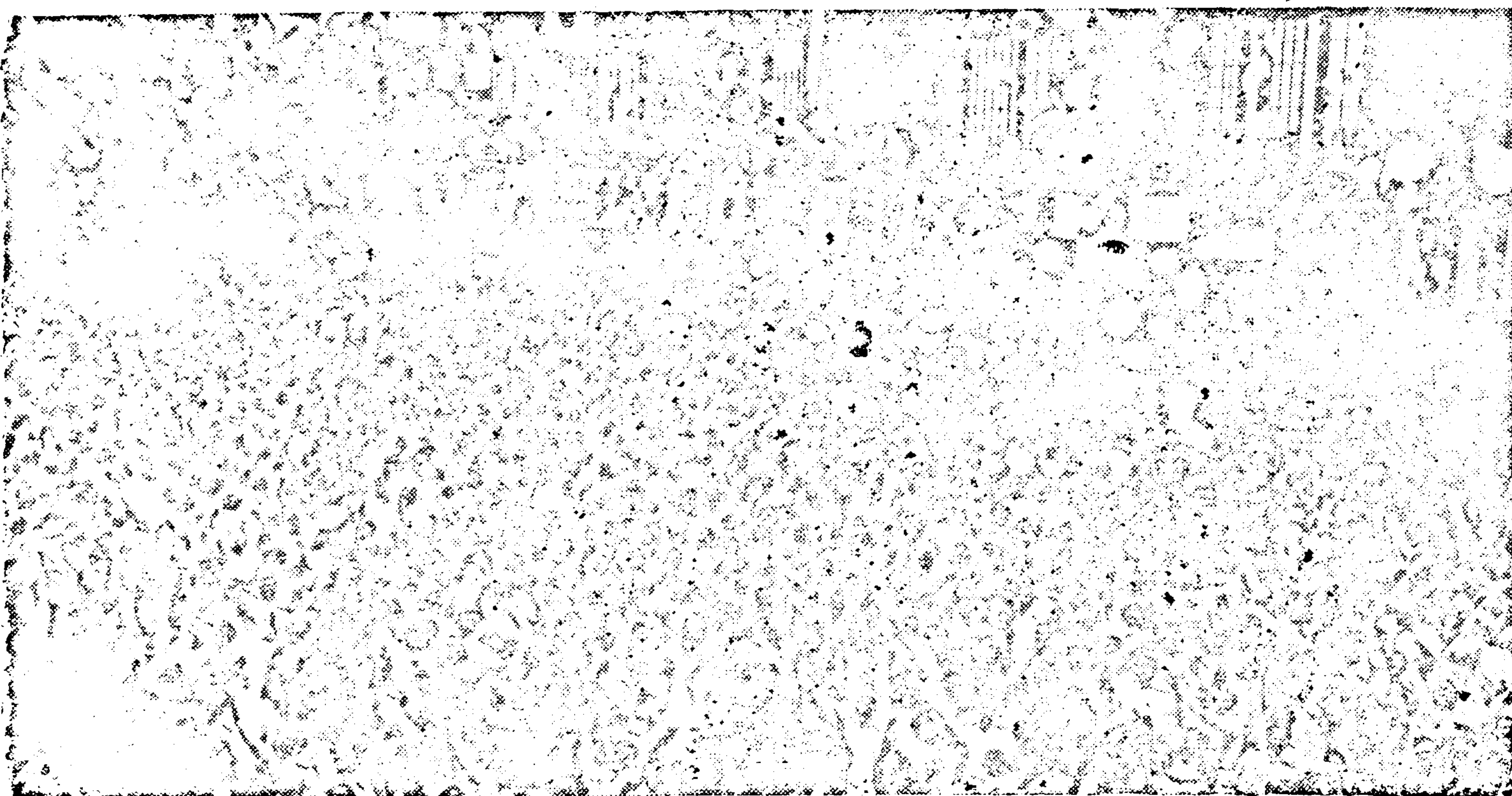
Immers gedurende een lange rustpriode van bijkans 7 jaren is er op dit terrein op sportgebied weinig of niets te beleven geweest. Een grote winterslaap was ingetreden. De jongste wereldoorlog bracht een totale ontwrichting van alle verenigingen bij onze Bond aangesloten, en de latere inbeslagname van het terrein voor oorlogsdoeleinden ontnam de laatste kans voor een spoedige herleving.

Hedenmiddag kan ik U echter wederom aanbieden een sportterrein dat om een gemeenplaats te gebruiken, in een grote behoefte voorziet, en een hernieuwe organisatie die de belang van de belangen van de aangesloten sportverenigingen wil helpen behartigen.

Hard is er gewerkt door mijn mede bestuursleden en allen daartoe aangezocht, om binnen de kortst mogelijke tijd te volbrengen hetgeen hier staat. Vele moeilijkheden hadden wij te overwinnen, doch eindelijk zijn wij er in geslaagd ze alle te overkomen.

Grote steun hebben wij mogen verkrijgen, niet het minst van U Monseigneur, waarvoor ik hier op deze plaats recht hartelijk dank wti betuigen. Ook bij verscheidene grote Handelhuizen hoefden wij niet te vergeefs aan te kloppen en ook naar hen gaat onze dank uit.

(Wordt vervolgd).

CADETTEN GOOIEN VAN VREUGDE HUN PETTEN DE LUCHT IN.

CURAÇAO

SCHEEPSBERICHTEN.

8 Augustus 1947.

Prinsontijn van Cartagena; Suecia naar Londen; Normactic naar San Juan; Alcoa Corsair van La Guayra; Luna naar Guanta; Joseph A. Brown van Cristobal.

TERUGGEKEERD UIT NEDERLAND.

Met de KLM-constellation, die hedenochtend kwart over drie op Hato arriveerde, keerden uit Nederland terug de Heren L. C. H. M. Bergman, hoofd van de Landsradiodienst en H. Natzijl, technisch ambtenaar bij de Landsradiodienst.

Welkom.

PATER DE BRUIJN.

In het blad „Curaçao' gaat een zeker schrijver de geschiedenis verhalen van de huizenbouw op Curaçao. Het gebeurt erg vlot en hij schijnt niets te weten van de plannen, die er reeds onder Gouverneur Fruytier waren, onbekend zijn hem de huizen van de Volksbond. Het echter wel vreemd, om nu nog de actie van Pater de Bruijn overdreven te gaan noemen. Weet U dan niet dat nog nu anno 1947 er hutten zijn, die verschrikkelijk moeten heten, dat de slavenkoralen nog verhuurd worden, dat de straatjes nog vuilnishopen zijn? De geschiedschrijver ga toch eens uitwandelen. Pater de Bruijn had nog wel harder kunnen roepen. Weet U nog waar men de Hollandse arbeiders onderbracht voor de oorlog? In Pundahotels! Breed zijn heren en volledig geschiedenis schrijven, dat is veel beter.

DON PANCHO.

Zaterdagavond speelde de Surinamer Lex Vervuurt voor de P.C.J. en men zong ook van „Don Pancho a picá flor". De omroeper maakte er zonde van picá.

IVERROSA.

De Arubaanse courant bevat een open brief over de ss. „Iverrosa", waarin wordt uiteengezet, dat de beandeling van een der scepelingen aanleiding was htot et zich solidair verklaren. De hele vloot zou zich het lot van deze man gaan aantrekken. Een ordelijke behandeling via een bond is natuurlijk voor een dergelijk vitaal bedrijf te prefereren.

ZONDAGSRUST.

Gisteren werd er met man en macht gewerkt op de Berg Altena. Boormachines ratelden, kabels werden gelegd. Was dat nodig op Zondag?

HET CHINESE LANDHUIS.

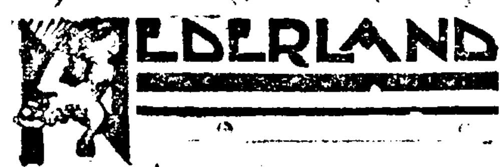
Vrijdagavond werd in het Theater Roxy het toneelstuk „Het Chinese Landhuis" van Marion Osman en James Corbet, door de Groep van het Algemeen Nederlands Verbond Afd. Aruba, opgevoerd, onder regie van Jan Pauw.

Na aankomst van Zijne Excellentie en Mevr. Kasteel, nam de Voorzitter van de Groep Nederlandse Antillen te Curaçao, Dr. W. Goslinga, het woord en wees er op hoe moeilijk het hier is om aan een geschikt Nederlands toneelstuk te komen. Toch konden zij nooit ingaan op de aanvragen om Nederlandse toneelgroepen naar Curaçao te laten overkomen. Na de Groep A.N.V. Afd. Aruba en allen die hiermede gewerkt hebben hartelijk te hebben bedankt eindigde spr. met allen een prettige en leerzame avond toe te wensen.

Het eerste bedrijf speelt zich af op de binnenplaats van het huis van Yuan Sing aan de Sarongrivier te Malakka en handelt over een Europese vrouw getrouwd met een rijke Chinees die echter verliefd raakt op een Engelsman. Bijna betrapt, wist haar zuster Charlotte de situatie te redden door Harold voor te stellen als haar verloofde. De ontmoeting van de twee broers wat hierna volgde werd goed gespeeld. Richard wou geen verklaringen horen. Hij merkte terecht op „uiteenzettingen zijn fataal en leiden meestal tot nieuwe complicaties".

In de woonkamer ten huize van Yuan Sing spelen de 2e en 3e bedrijven zich af. Eerst Sadie door angst en vrees bevangen. Zij weet van Sing's vermoeden dat er iets was tussen haar en Harold. Zij weet ook dat de wraak van de Chinees langzaam maar zeker is. Zeer goed was in de laatste scene de opwinding van Richard en zijn beangstheid om te sterven tegenover de kalmte en de rust van Yuan Sing. Jammer echter sprak laatstgenoemde aan het einde ietwat té zacht, waardoor verschillende woorden voor het publiek, dat achter in de zaal zat, verloren ging.

Het geheel maakte een vlotte indruk, de décors waren goed verzorgd en de spelers van het Alg. Ned. Verbond Afd. Aruba hebben getoond dat ze wat kunnen. Namen willen wij niet noemen om een ander geen tekort te doen maar er werd door allen goed spel geleverd en wij hadden, zoals de Hr. Goslinga in het begin zei, niet alleen een genoeglijke maar ook Nederlandse avond.

ALBERT HELMAN.

De bekende schrijver en leider van de zgn. jongeren in Nederland Pieter v.d. Meer is bekend om zijn hooggestemd dagboek, dat hij jaren geleden reeds heeft uitgegeven. Nu kwam hij in de jongste tijd uit met twee boeken, die eigenlijk een vervolg zijn op dat dagboek en die tot ditel dragen „Mensen en God". Het zijn ontmoetingen meestal en mensen als de Man, als Kropman en Helman zien we in zijn boeken verschijnen. Hij Pieter van de Meer de Walcheren is een zeer gevoelig schrijver, we zien in dit werk de uitbundige begroting van figuur als Albert Helman, het doet werkelijk goed, wat die man een toekomst voor iemand als Helman ziet weggelegd. In het laatste deel van zijn drie boeken spreekt echter niet meer Pieter van de Meer en is alles natuurlijk, omdat het histoire contemporaine" geeft, omsluierd. Het is nu Mathias, die spreekt en Mathias ziet om een morgen een figuur op de stoep van zijn huis ineen zitten, hij herkent een vriend, er is vreugde, er komen bloemen op tafel bij het ontbijt, doch er is een muur gekomen tussen Mathias en zijn vriend, die nog wel zijn vriend is, doch die ver van hem verwijderd is. Even komt die jonge vriend nog dichterbij en schijnt hij weer de leiding van Pieter Mathias te vragen en Mathias zegt hem maar **Zuid-Zuid West** te gaan, doch hij wil niet en droefheid was er in Mathias, droefheid die doorstraalt door de woorden van dit bijna simpele dagboek, dat ons verhaalt van een der zonen van dat land, dat jongemannen met levensdurf gaf, doch waar we hier een zien, die het pas door het levensbos is zoek geraakt, doch waarvoor Mathias bidt, dat hij het weer mag vinden...

DECORATIE.

H.M. de Koningin heeft **Mons. Joseph A. Wester**, pastoor van de Sint Cecilia Kerk in New Orleans begiftigd met het ridderschap in Oranje Nassàu. Hij was jaren lang haven aalmoezenier voor de schepen, die in New Orleans kwamen dokken.

De decoratie werd uitgereikt door de consul generaal van Nederland, Hendrik Bos. Mons. Joseph R. Rummel, aartsbisschop van New Orleans, die bij deze plechtigheid tegenwoordig was, prees het werk van de gedecoreerde (n.c.w.c.).

NIEUWE BISSCHOP.

Tot coadjutor van Mgr. Lemmens bisschop van Roermond is benoemd Prof. J. Hansen. Professor aan het seminarie.

NGVB HEROPEND.

Onder overgrote belangstelling is gisterenmiddag de NGVB officieel opnieuw in actie getreden en is haar veld („Patro") in gebruik genomen.

De voorzitter van de bond, de heer H. v. Eyck, verklaarde in zijn openingswoord dat dank zij de steun van de Bisschop en van enkele handelslui bij wie niet tevergeefs werd aangeklopt het terrein in orde gemaakt kon worden.

De NGVB is geruime tijd inactief geweest als gevolg van de oorlog toen haar terrein voor defensie doeleinden was opgeëist. De heropgerichte bond heeft reeds 23 aangesloten clubs.

De Stadscommissaris, de heer A. Currie, de Gouverneur vertegenwoordigend, sprak een kort woord waarin hij de nadruk legde op de ware sportgeest die er moet heersen aan de hand van een citaat uit hetgeen A. Belgrave in „Het Nieuws" daarover schreef.

Na de speeches defileerden 22 der aangesloten clubs voor de tribune. Op de eretribune merkten wij o.a. op de Statenvoorzitter Mr. H. de Vries en Kolonel Boogh en echtgenote.

Naar wij vernemen is het terrein nog niet geheel gereed. In de droge tijd zal het gedraineerd worden. Het wordt onder leiding van de deskundige Hr. K. Mecidi opgeknapt. Er is een betegelde bar en de kleedkamers krijgen douches.

Op het terrein van het herleefde NGVB speelden Zondagmiddag Blauwwit tegen MYOB. De glorie van MYOB van weleer zit nog niet in het nieuwe MYOB, dat met 3—1 werd geklopt. Bij de Rode Duivels speelde de MYOB veteraan Polanen („Impo"), die het tegenpunt scoorde.

Blauwwit beschikte over enkele bekende spelers als Spier, Rack, en Zwakke. De middelmatig gespeelde match werd geleid door de heer W. Amo.

Blauwwit won een bal uitgeloofd door een voetbalkraker.

(Het Nieuws).

KRUISPLANTING EN EERSTE STEEN LEGGING. VOOR DE NIEUWE KERK.

Onder overgrote belangstelling van de bevolking werd Dinsdagavond het kruis geplant op de plaats, waar het altaar komen zal in de kerk. De plechtigheid werd ingezef door een plechtig en meerstemmig Lof, gecelebreerd door Adm. Rev. P. Provicarius A. Spekle. De Pastoor van Rincon hield de feestpreek, waarin hij wees op de waarde van het kruis in ons leven. Door de planting van het kruis worden wij herinnerd aan wat Christus voor ons deed door te sterven op het kruis. Dit offer van Hem wordt dagelijks in uw eigen midden hernieuwd door het Misoffer.

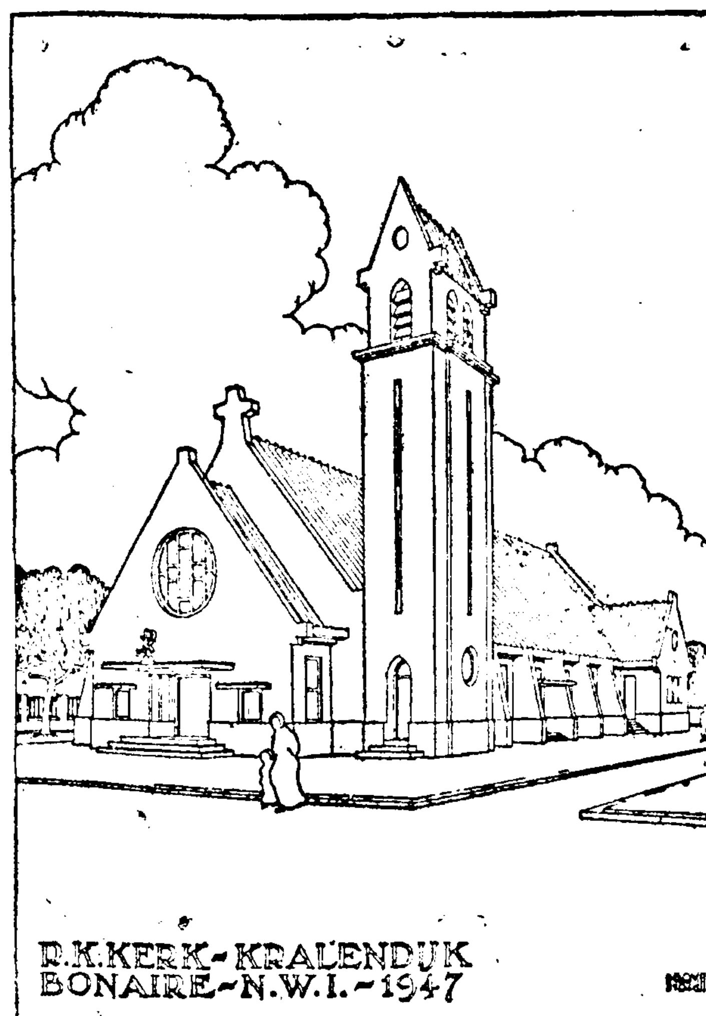
Na de zegen met het Allerheiligste trokken de gelovigen in processie naar de nieuwe kerk, waarvan de muren reeds meer dan 1 meter boven de grond uitwijzen. Vóór de Provicarius uit gingen op versierde baren de beelden van Maria, S. Filomena en het te planten kruis.

Onderwijl zong het koor: Vexilla Regis prodeunt, uit de plechtigheden van Goede Vrijdag. Op het nieuwe, ruime priesterkoor gekomen, werd het kruis neergezet, en tot slot het lied ter ere van Filomena gezongen, om haar bescherming en hulp af te roepen over de bouwwerken.

Woensdagmiddag kwamen wederom zeer velen bijeen. Na de liturgische gebeden legde de Zeereerw. P. Provicarius de eerste steen en wijdde deze. De Pastoor van Rincon las vervolgens de oorkonde voor in twee talen, waarna ze door de verschillende genodigden getekend werd.

Een geweldige regenbui verstoorde nu de plechtigheid. Maar na afloop verenigden velen zich in de pastorie waar de Z.E. Pater Provicarius namens Monseigneur Verriet, en de Heer Gezaghebber X. Krugers namens Zijne Exc. de Gouverneur P. Kasteel en tevens namens heel Bonaire hun waardering uitspraken voor het werk van Pastoor B. Kranwinkel, en hun hoop op Gods Zegen over het bouwwerk; en op de blijvende steun van alle Bonairianen, ook van hen, die op Curaçao of Aruba wonen.

Pastoor Kranwinkel dankte hen beiden, en tevens de Consul van Venezuela en de madrina Mevr. E. Krugers, met de padrino A. Marchena en alle aanwezigen voor hun belangstelling en hulp.

K.S.C.

Voetbal uitslagen: D.S.C. — Dosko 3—1; K.S.C. — Bond 3e District (niet doorgegaan).

BITO KAMPIOEN 1947.

Onder de goede leiding van scheidsrechter Romoldo Hanst, speelde gisteren Bito tegen S.I.G. in de finale korfbal voor het kampioenschap 1947.

Ofschoon het spel der meisjes van S.I.G. boven dat van de meisjes van Bito was, kwam de geluksvogel (Bito) toch victorieus uit de strijd.

Bij de aanvang van het spel was het de flinke aanvalsters van S.I.G. die de spanning er in brachten. Zij doelden zelfs een keer doch scheidsrechter Hans floot. De bal was afgedekt, wat zeer moeilijk voor de toeschouwers was te constateren. Bito viel minder aan en zette alle zeilen bij in de verdediging, daar de aanvallen van S.I.G. moeilijke momenten creerden.

Na de rust kwam Bito met meer animo op het veld en het gelukte haar ook een doelpunt te maken. Dit is misschien te wijden aan het foutieg of misschien te royale optreden van den scheidsrechter, die de aanvallers van Bito tijdens de wedstrijd onder de loods liet rusten, totdat een bal aankwam. Dit rusten bracht de verdedigers van S.I.G. in benauwde ogenblikken, daar zij met de rug naar de wedstrijd de rustende aanvallers in de gaten moeten houden en geen controle meer hadden op de bal, totdat zij plotseling door het opspringen van een der uitgerustende leden van Bito de benarde omstandigheid waarin haar korf verkeerde in de gaten kregen. Dit ligt misschien hoofdzakelijk in het veld, dat niet voldoende afgelijnd is.

De wedstrijd verliep verder sportief en Bito behaalde een 1—0 overwinnig op S.I.G.

Na afloop der wedstrijd reikte Pater Brada O.P. de beker uit met enkele toepasselijke woorden. Hij memoreerde de geschiedenis van het ontstaan van de korfbal sport voor dames in K.S.C. verband en betreurde de voorgevalle mislukkingen in het verleden, doch uitte de wens dat het korfbalspel in de toekomst moge groeien en bloeien tot heil van de K.S.C. en de speelsters.

Verder had de spreker nog enkele mooie woorden voor scheidsrechter Hanst, die voor zijn hard werken en doorzetten een pracht cadeau ten geschenke kreeg.

De Missie-activiteit in Indonesie

De periode van de Japanse bezetting

Apostolische Prefectuur van Banka en Billiton.

Op 10 April 1942 werden van de Paters van de H.H. Harten 26 Paters en Broeders met hun Apostolischen Prefect, Mgr. Vitus Bouma, te Pangkal Pinang op Banka in de gevangenis opgesloten. Twee jaar lang zijn ze hier gebleven en hadden veel te lijden van de honger en van het ongedierte. Monseigneur zelf leed er veel onder en kreeg bovendien dysenterie. Temidden van het lijden heeft hij zijn Missionarissen vaak getroost met de woorden: **„O. L. Heer was gehoorzaam aan Zijn beulen; „Hij was het meest Missionaris, toen Hij Zijn leven en Zijn werk eindigde in het schijnbaar fiasco van het Kruis."**

Begin Mei werden de Missionarissen getransporteerd naar het kamp van Muntok, waarheen ook de Missionarissen van Zuid-Sumatra zijn gebracht. De hygiënische toestand was, zoals we boven zagen, zeer slechts; vooral leed men onder de beruchte Muntok-koortsen.

In het voorjaar van 1945 werd heel de groep naar Belalau op Zuid-Sumatra overgebracht; het transport had plaats in het kolenruim van een oude boot. Bij aankomst was Monseigneur totaal verzwakt, had een droge beri-beri en leed aan chronische darmzwakte. De H. Mis kon hij niet meer lezen. Op 1- April 1945 overleed hij, uitgeleefd en zonder doodstrijd.

21 Missionarissen van de Congregatie der Paters van de H.H. Harten waren in het kamp opgesloten; hiervan kwamen er 10 door ellende en ziekte om; onder hen was niet alleen de Apostolische Prefect, doch ook de Reguliere Overste. Van alle missiecongregaties heeft deze betrekkelijk de zwaarste verliezen geleden. Bovendien is er op de missiestaties veel geplunderd. Op Banka heeft een Inheemse Priester, Boen Thiam Kiat, kunnen doorwerken; op Billiton en in de Riouw-Archipel minstens een catechist (Kath. Missiën, 1946, blz. 6—7; persoonlijke mededelingen).

Apostolisch Vicariaat van Pontianak.

Het tempo van het bekeringswerk op Borneo was vóór de oorlog wel niet zo snel als in sommige andere gebieden, — de primitieve gesteldheid van de bevolking o.a. en de geringe bevolkingsdichtheid waren er allereerst de oorzaak van —, toch, als men tegenover de 8.400 katholieken het aantal van 1.566 catechumenen stelt, kan men tevreden zijn over de bekeringsactiviteit in dit Vicariaat. In verschillende schakeringen telde men 64 inrichtingen voor onderwijs; de ziekenverpleging was zelfs voornamelijk in handen van de Missie: deze had 5 ziekenhuizen, een leproserie, en hulpziekenhuizen, 12 poliklinieken en vanuit 9 posten werd op tournee nog medisch werk verricht. Tot einde Juli 1941 had het gebied een eigen Klein Seminarie voor de Dajaks; toen werd het gesloten, vooral omdat in Sanggau, Oeloe Mempawah en Benkajang het werk zo uitgebreid werd, dat men ook het personeel van het seminarie hiervoor moest inzetten. De jongens, die wilden doorstuderen, mochten naar Flores gaan. Het missiewerk richtte zich allereerst tot de Dajaks in het binnenland en de Chinezen aan de kust; doch er was ook een begin gemaakt met het bekeringswerk onder de Javanen rond Pontianak, wier aantal op ongeveer 10.000 werd geschat. Sommigen waren reeds katholiek, voordat zij naar West-Borneo kwamen.

Toen kwam ook voor Borneo de Japanse invasie. In Juli 1942 werd heel het missiepersoneel opgesloten in het interneringskamp van Kuching (Serawak); het waren 32 Priesters-Capucijnen, 40 Broeders en 123 Zusters. Achtergebleven waren de Chinese Pater Pacificus en de Javaanse Priester Adikardjana.

Ook 6 Europese Zusters van Vechel, die de leproserie bedienden, waren vrij gebleven en 9 Chinese Zusters, die op bevel van de Jappen hun kloosterkleed moesten afleggen. De Chinese bevolking heeft hen flink geholpen en ze hebben veel goed kunnen doen. Het kampleven was hard, de voeding gering, doch de behandeling niet onmenselijk; door bemiddeling van Z.H. Excellentie Mgr. van Valenberg kreeg men zelfs verlof om op geregelde tijden de H. Mis te celebreren, godsdienstoefeningen te houden ook voor de Zusters en leken, en de zieken en stervenden bij te staan. Het laatste jaar was de medische verzorging en de voedselpositie bepaald slecht. Drie Capucijnen zijn in het kamp gestorven. De staties zijn in de bezettingsjaren wel niet erg verwoest, doch wel leeg geplunderd. De Inheemse Katholieken hebben soms met levensgevaar kerkelijke goederen bewaard en over 't algemeen zijn ze hun geloof trouw gebleven. Een sterk staaltje wordt verhaald van enige oud-seminaristen (Dajaks) te Poetoes Sibau; deze gaven een tijd lang een weekblad uit om den Katholieken godsdienst tegen de Mohammedaanse Maleiers te verdedigen. Het droeg de naam „Soeara Iman", was in het Maleis geschreven, getypt en gestencild! (Persoonlijke mededelingen.)

Apostolische Prefectuur van Banjermasin.

De Missionarissen van de H. Familie werden Juni 1942 geïnterneerd in de binnenlanden van de Zuider- en Oosterafdeling. De missiestatie van Balikpapan werd geheel verwoest en drie Paters werden gefusilleerd; verder is nog een Pater en een Broeder overleden. In het ziekenhuis van Samarinda is een Broeder gestorven; dit ook wel tengevolge van de ellende, die hij in het kamp ondervonden had. Omtrent de toestand van het missiewerk tijdens de bezettingsjaren en de vernieling van de afzonderlijke staties zijn nog geen berichten binnengekomen. (Ind. Missietijdschr. 1946, 11.)

De Apostolische Prefecturen van Serawak en Brits N.-Borneo.

Na de bezetting van Noord-Borneo door de Jappen werden geleidelijk alle Nederlandse Missionarissen in het kamp van Kuching opgesloten. Zoals we boven hebben vermeld, waren hier ook de Missionarissen van Nederlands Borneo, nl. de Paters Capucijnen, de Paters Montfortanen, de Broeders van Huybergen en de Zusters; totaal waren het 238 mannelijke religieuzen en 160 Zusters, waaronder de Carmelitessen van Engels- en de Capucinessen van Nederlands Borneo. De Missionarissen hadden een eigen tuin aangelegd om zich zelf enigszins te kunnen voeden; de laatste maanden waren echter erg slecht. Een van de Zusters woog geen 70 pond meer; honden, katten, slangen en slakken werden wegens de kwellende honger gegeten en meerdere Missionarissen konden van zwakte niet meer lezen. De Tyroolse Missionarissen bleven vrij; dat waren de beide Apostolische Prefecten Mgr. Hopfgarten van Serawak en Mgr. Wachter van Brits Noord-Borneo; bovendien een tiental Missionarissen. Dit was in menig opzicht een uitkomst; zieke missionarissen werden b.v. in de pastorie van Monseigneur liefdevol verpleegd. In het kamp werd de tijd gebruikt om zich in de Chinese en Dajakse taal verder te bekwamen. De Chinese Priester Father Chin is vrij gebleven en tijdens de drie en een half-jarige gevangenschap van de Missionarissen heeft hij de verantwoordelijkheid op zich genomen van het Redjang- en Mukahgebied. Hij heeft dit met voorbeeldigen ijver gedaan, ofschoon ook hij tweemaal in de gevangenis werd gezet en driemaal werd afgeranseld. Ook heeft hij de „waterproef" ondergaan, een van de zwaarste folteringen, die de Jappen toepasten; eenmaal werd hij ter dood veroordeeld, doch later weer vrijgelaten. Ook de 13 Chinese Zusters bleven in vrijheid.

De Christenen zijn onder de bezetting trouw gebleven aan hun H. Geloof, doch velen, vooral de meer invloedrijke Katholieken, zijn vermoord. Op 26 Augustus 1942 werden te Long Nawan al de Europeanen van Siboe en andere plaatsen, ook vrouwen en kinderen, gedood; hieronder was ook Father Feldbrugge; 72 Europeanen kwamen hierbij om het leven. Zowel in Serawak, als in Brits Borneo is alles, wat niet verwoest is, geroofd. Sandakan in Brits Borneo is geheel plat gebrand en de missiegebouwen in Jesselton eveneens. Mgr. Wachter en acht van zijn Tyroolse Missionarissen zijn door de Jappen nog op 't laatst gedood, want in Augustus 1945 zijn ze spoorloos verdwenen. De Jappen waren gewoon hun slachtoffers 's nachts te doden, zodat men nog geen nadere bizonderheden over deze sluipmoord heeft vernomen. (Annalen v. Mil Hill, 1945, blz. 7; 1946, blz. 12 vv., 58 en 59; persoonlijke mededelingen.)

Apostolisch Vicariaat van Manado.

Bij de Japanse bezetting werden in dit gebied eveneens alle Missionarissen in concentratiekampen opgesloten en Inheemse Priesters waren er in het begin van de oorlog nog niet. In het kamp werden de Missionarissen zeer ruw behandeld: geen vlees of vis, geen zeep of kleren, geen medicijnen, zeer onvoldoende voeding, nl. twee ons rijst per dag, en als verblijfplaats niets dan een hok. Ze moesten ook zwaar werk verrichten en werden daarbij vaak beestachtig behandeld. Een toog mocht men niet dragen; het laatste jaar enkel een broekje van oude lappen of jutegoed. De nachtrust moesten ze nemen op planken temidden van wandluizen en ratten. Van de Missionarissen van het H. Hart zijn 4 Paters als slachtoffer in het kamp gestorven, terwijl er van de Fraters van Tilburg, hier in de Minahassa, zelfs tien van de negentien omkwamen! Toen de bombardementen in Manado begonnen, werden de Missionarissen, om hen te laten treffen, midden in de stad ondergebracht.

Tijdens de oorlog werden op Java de eerste drie Minahassers tot Priester gewijd. Twee ervan zijn reeds onder de oorlog naar Manado gekomen en hebben er met een Japansen Priester vruchtbaar gewerkt. De Christenen zijn trouw gebleven. De 30 Inheemse Zusters, die door de Jappen uit hun klooster werden gejaagd met de opdracht maar te trouwen… zijn, niet één uitgezonderd, na de oorlogsjaren in het klooster teruggekeerd!

In Manado werden alle missiegebouwen verwoest; ook het nieuwe seminarie nabij Tomohon ging verloren. (Sober relaas, 28-31; Verleden en Heden van de Congregatie der Fraters van Tilburg, Juli 1946; persoonlijke mededelingen.)

Apostolische Prefectuur van Makassar.

De resultaten in dit jonge missiegebied waren voor de oorlog zeer hoopvol; in de jaren 1937-1941 was het aantal Inheemse Katholieken van 1305 tot 2311 gestegen; doch in Febr. 1942 werden alle acht Missionarissen van Scheut geïnterneerd. De missiegebouwen hebben onder de oorlog veel schade geleden, doch de christenen bleven grotendeels trouw; velen er van waren erhter afkomstig van andere eilanden, vooral van Flores, en zijn in die tijd naar hun vroegere woonplaatsen teruggekeerd. Op Moena was in een dorp een grote bekeringsbeweging gaande en deze heeft zich onder de leiding van een ijverigen Inheemsen onderwijzer intussen voortgezet. Ook in het Toradja-gebied, speciaal van Makale, hebben de catechisten met succes doorgewerkt. Onder de gevangen Missionarissen heeft men gelukkig geen doden te betreuren; wel moesten enigen voor herstel van hun gezondheid naar het moederland terugkeren. (Indisch Missietijdschrift 1946, 154-155).

Apostolisch Vicariaat van de Kleine Soenda-eilanden.

In dit bloeiende missiegebied met zijn ruim 300.000 Inheemse Katholieken waren in Januari 1941 pas de eerste twee Inheemse Priesters gewijd, toen in Juli 1942 alle Missionarissen, ook van Soemba, en alle Zusters werden geïnterneerd; de Missionarissen, werden naar Paré-Paré op Celebes weggevoerd. Alleen de Apostolisch Vicaris, Z.H. Exc. Mgr. Leven, alsook zijn Vicaris, de Duitsers, de neutralen en enige zieken bleven vrij; zo bleven er totaal 7 Priesters, 6 Broeders en 30 Zusters achter. Alle godsdienstige invloed werd echter op de scholen verboden; ook buiten de school mochten de onderwijzers niet propagandistisch werken.

Op 15 Augustus 1942 werden door Mgr. Leven nog twee Inheemse theologanten tot Priester gewijd. De Inheemse Priesters ontvingen aanstonds een groot gebied om te bewerken, terwijl Monseigneur regelmatig de verschillende posten en de eilanden bezocht. Het Klein Seminarie werd voorgezet met behulp van de Fraters van het Groot Seminarie en in het schooljaar 1943-1944 werd ook met de philosophische opleiding wederom een begin gemaakt.

In Augustus 1943 kwamen de Japanse Bisschop van Nagasaki, Z.H. Excellentie Mgr. Yamaguchi; de Apostolische Administrator van Hiroshima, Mgr. Ogihara S.J. en twee Japanse Priesters naar Flores; zij kwamen voor inspectie namens den Apostolischen Delegaat, hebben meermalen bemiddeld bij het Japanse Bestuur en hun hulp aangeboden in de zielzorg. In Juli 1943 werd Maoemere gebombardeerd en werden kerk en pastorie verwoest; in November van hetzelfde jaar begonnen de bombardementen op Endeh; o.a. brandde de kathedraal geheel uit. In December 1943 konden wederom 5 Florinese Priesters worden gewijd en in Juni 1944 de eerste Wereldgeestelijke van Flores.

In het najaar van 1944 werden het Noviciaat en het Groot Seminarie naar Toda Beloe overgebracht; de missiegebouwen herbergden daar nu 500 inwoners! Men moest maatregelen treffen voor de voedselvoorziening. De Jappen waren er onder leiding van Broeder tuinman ontginningen begonnen en tegelijk werden ook 25 hectaren van de gronden der Missie ontgonnen.

Einde Juni 1945 werden alle Missionarissen met Monseigneur in Toda Beloe geïnterneerd. Door bemiddeling van Z.H. Exc. Mgr. Yamaguchi mochten ze nog op Flores blijven en het toezicht was niet streng; te Endeh nam deze Japanse Monseigneur de leiding van het missiewerk over. Op zijn advies werden 16 September nog 7 theologanten, waarvan zes Florinezen behoorden tot de Congregatie van het Goddelijk Woord en één Dajak (Borneo) tot de Wereldgeestelijken, tot Priester gewijd.

De Christenen hebben zich tijdens de bezetting flink gehouden; ze hebben zoveel mogelijk de wetten van de Jappen ontdoken, hun bevelen niet verstaan, de meisjes uit hun handen gehouden, de Missionarissen gesteund, de paramenten bewaard en elkaar bemoedigd om hun godsdienstplichten waar te nemen. Op stoffelijk gebied heeft de missie veel schade geleden. (Kath. Missiën, 1946, 40-44; Groeten uit de Missies, 1946, 10; persoonlijke mededelingen).

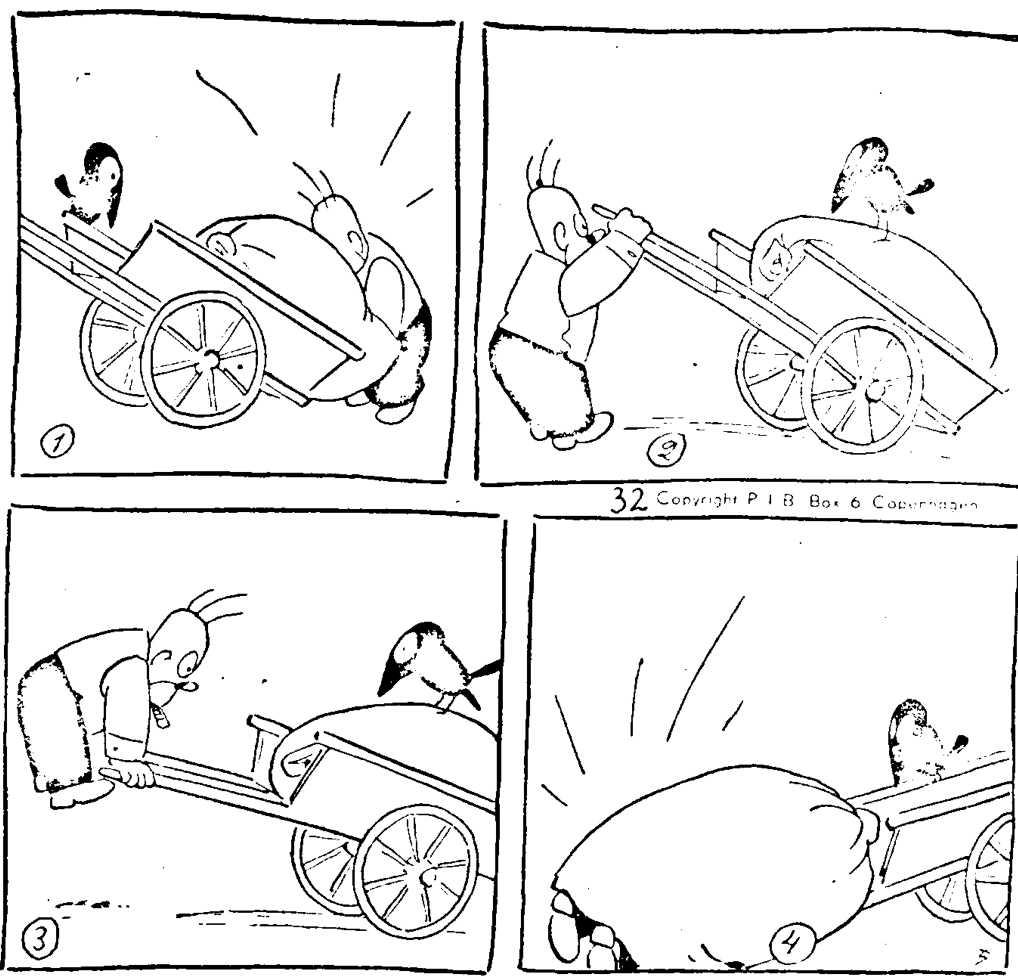
Apostolisch Vicariaat van Nederlands Timor.

In de nacht van 19 en 20 Februari 1942 kwamen de Jappen op Timor. Z.H. Exc. Mgr. Jac. Pessers S.V.D. werd gevangen genomen en zeer ruw behandeld; men zette hem o.a. een bajonet op de borst en stompte hem; de Missionarissen werden, ondanks alle mooie beloften, geïnterneerd. De huizen werden geplunderd. De Jappen hebben de meeste kerken, pastorieën en andere gebouwen verwoest.

Begin September 1943 werden de Missionarissen naar Paré-Paré op Celebes getransporteerd. Het kampleven was er zwaar. Om de minste reden werd men met de knuppel geslagen. Een Pater, die in de tuin werkte, werd zo mishandeld, dat hij flauw viel; men sleepte hem toen aan zijn baard een honderd meter verder naar een put, gooide een paar emmers water over hem heen en toen de Priester weer bijkwam, begon het knuppelen weer opnieuw. Dit geval werd door den kampleider gerapporteerd, toen een gezagsdrager in het kamp kwam. Maar nauwelijks was deze weg, of uit wraak werd deze Priester aan een lus met beide handen aan een boom opgehangen en zo geslagen, dat de dokter voor zijn leven vreesde. Met opzet was er geen P.W.-teken (prissonners of war) in het kamp aangebracht, zodat de Geallieerden voortdurend bombardeerden.

Het jaar daarop volgde weer een nieuw transport: 22 October 1944 naar de vallei van kali „Bodjo", ongeveer 7 km.. ten Zuiden van Paré-Paré (Z.W. kust van Celebes). Om de slechte hygiënische toestanden zijn er hier velen aan dysenterie gestorven; de Jappen gaven geen voldoende voedsel, geen medicijnen en geen voldoende desinfectiemiddelen. Tenslotte werden ze nog naar een kamp in Centraal Celebes gebracht, toen de Amerikaanse marine steeds meer de kust naderde; ook hier werd veel honger geleden.

Ondertussen hebben de Inheemse onderwijzers soms met gevaar voor hun eigen leven kelken, cibories, monstransen en kerkgewaden in bewaring genomen. De Jappen dreigden met straffen; zelfs het bezit van een rozenkrans of kerkboek was strafbaar. De Jappen eisten telkens meisjes op, doch de christenen weigerden en tenslotte… gingen er oude vrouwen heen, die toch geweigerd werden! Het is een troost bij alle ellende, dat de Katholieken overal hun H. Geloof trouw bewaard hebben en ze vonden daarbij een grote steun van de catechisten. (Kath. Missiën 1946 9 v. v.).

ADAMSON HOUDT VAN VOGELS?

Nº 2775